

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 54. Tametsi indefinitè sacrilegi non sint, qui ad sacram
Communionem accedunt, antequam condignam de delictis suis
pœnitentiam egerint: ex communi tamenn SS. Patrum, gravissimorumque

...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

non magis legitimam, quam si ex eodem antecedente quis inferret: Ergo talis satisfecit divino præcepto, de omnibus mortalibus absolute confitendis, atque adeo manet liber de obligatione confitendi mortale, in Confessione legitima inculpate oblitum: cum finis illius obligationis pariter sit reconciliatio cum Deo, &c. Quod dici nequit. Non apparet autem cur dici non posset, si negata consequentia, legitima esset: Et idem dixi, argumentum illud docere in præcipitum. Ad vitandum verò utrumque inconueniens, pariformiter dicendum, finem utriusque obligationis esse quidem reconciliationem cum Deo, gratiæque recuperationem iudicio clauium, non utrumque, sed per sui humilitationem coram Sacerdote, siue per humilem & verecundam omnium mortalium declarationem ipsi factam. Neque enim sine onere isto fit illa cum Deo reconciliatio.

697 Ex dictis hoc & precedenti capite perspicua est Græcorum Sacerdotum cæcitas, qui (ut Arcudius refert lib. 3. c. 60.) tametsi crimina perpetraverint, celebrationi nunquam ferè Confessionem præmittunt; uti nec Russorum Presbyteri, ut videre est apud eundem lib. 4. c. 2. Sacrilegi illius abusus origo fuit antiquorum Canonum rigor, quo Clerici lapsi in peccatum ad mortem, nominatim in fornicationem, ab executione Ordinum perpetuo suspenduntur. Metu igitur suspensionis illius sacramentalem refugiant Confessionem, suaque occultant scelera, à quibus potius ex eodem metu abstinere debuissent, & advertere quòd antiqua illa disciplina, priorum sæculorum tempore instituta, hinc temporibus rationabiliter temperari possit.

CAPUT LIV.

Tametsi indefinitè sacrilegi non sint, qui ad sacram Communionem accedunt, antequam condignam de delictis suis penitentiam egerint: ex communi tamen SS. Patrum, gravissimamque Theologorum sententia, nemo leiballium, saltem graviorum reus, & maxime carnis, tametsi confessus, ad sacram Communionem accedere debet, nisi præmissis per aliquod tempus penitentia, seu pietatis operibus expurgatorius.

698 Prior pars assertionis certa est ex declaratione Ecclesiæ, quæ per Alexandrum VIII. in Decreto de 7. Decembris 1690. damnavit hanc propositionem 22. inter 31. Sacrilegi sunt iudicandi, qui jus ad Communionem percipiendam præstendant, antequam condignam de delictis suis penitentiam egerint. Et meritò damnavit. Tum ob nimiam universalitatem; nullum enim excipit: cumque sit indefinita, & sine ulla restrictione, æquipollet huic universali: Sacrilegi iudicandi sunt omnes peccatores, qui siue post peccatum mortale, siue post veniale, siue post crimen enorme, siue post quodcumque, jus ad Communionem suscipiendam præstendant, &c. Cum tamen crimina non enormia, quæque canonicè penitentia non multabantur, ante penitentiam impletam olim plerumque absoluebantur, & absolutus statim communicare non prohibebatur, ut videre est apud Morinum l. 5. c. 31. lib. 9. c. 1. n. 13. & c. 14. n. 8. Tum quia propositio damnata jus negat peccatoribus ad Communionem, antequam condignam, id est plenam & adæquatam (hoc enim in sensu naturali & obvio significat vox condignam) de delictis penitentiam egerint. Tum denique quia damnata propositio absolutam asserit necessitatem præmittendæ Communioni satisfactionis, & quidem condignæ. Quæ assertio certissimè falsa est, Ecclesiæque sensui, & probatè ab ea praxi contraria.

Tom. III.

Posterior pars probatur, quia verba ista Apostoli, *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, &c.* sancti Patres semper intellexerunt de probatione, non per solam Confessionem, sed & per penitentia labores, sine quibus censuerunt, reos criminum, saltem graviorum, eam ordinariè puritatem & sanctimoniam non acquirere, quam postulat devota & fructuosa tanti Sacramenti susceptio.

Sic namque imprimis censuerunt Cyprianus, Clerus Romanus, & sancti Confessores n. 591. 596. & 597. laudati. Sic etiam D. Ambrosius, cuius verba habes n. 602. Chrysostomus homil. 61. ad popul. miratur quomodo aliqui Christiani Quadragesimæ tempus sibi sufficere putarent pro expurgatione criminum toto anno commissorum, siue longiori ad Communionem Paschalem præparatione: *Dic mihi, queso, post annum Communionem sumens, quadraginta dies ad totius temporis peccatorum purificationem tibi satis esse putas? Et hebdomade lapsa rursum ad priora revertaris... Quadragesima diebus animæ sanitatem assignas, & Deum habere propitium expectas? Iudisne queso? Quid igitur magnus ille Doctor diceret, si tot & tantos peccatores nostræ ætate videret, non solum quadragesima dierum penitentiam sacræ Communioni non præmittentes, sed unico veluti passu post unam peccatorum totius anni Confessionem, à sacro Tribunali ad altare properantes, altero post breve tempus ad prostibulum reversuros? Audiant igitur ipsi, sibi que dictum patent id quod Os aureum proximè subiungit: *Hæc dico, non uno & anno vos prohibens accessu, sed vos semper ad sancta sanctè volens accedere. Propter hoc & Diaconus exclamat, tunc sanctos vocans... cum enim dicit, sancta sanctorum, hoc dicit: si quis non est sanctus, non accedat: non simpliciter dicit, à peccatis purus, sed sanctus. Non peccatorum tantum liberatio, verum & Spiritus præsentia sanctum facit, & bonorum operum divitiæ. Nolo vos tantum (inquit) à cæno esse liberatos (per contritionem & Confessionem) verum & candidos ac splendidos. Nam si Rex Babilonius ex captivitate deliquens adolescentem, pulchros specie, & decoros aspectu sumpsit: multo magis & nos sancta mensa aspidentes regia, specie pulchros esse decet, aurum anima mundum habentes, vestem puram, calceamenta regia, decorum animæ cultum, aureum ipsius ornatum, &c.**

Augustinus serm. 252. de temp. *Unusquisque consideret conscientiam suam, & quando se aliquo crimine vulneratum esse cognoverit, prius orationibus, jejuniis vel elemosinis studeat mundare conscientiam suam; & sic Eucharistiam præsumat accipere. Si enim agnoscens reatum suum, ipse se à divino altari subtraxerit... ab aeterno illo & celesti convivio excommunicari penitus non timebit.*

Sermonem hunc suum Ecclesia fecit, legitque illum (velut Augustini) in secundo Nocturno festi dedicat. Eccles. Vide tamen noviss. Edit. Oper. S. Aug. to. 5. in Append. serm. 229. ubi dicitur esse S. Cæsarii serm. 52. Ex eo interim quòd Ecclesia sermonem illum etiamnum recitet, perspicuè colligitur, eo declarari sensum Ecclesiæ nedum primitivæ, sed etiam hodiernæ.

S. Ildorus l. de Offic. Eccles. c. 18. *Si talia sunt peccata, quæ quasi mortuum remouent ab altari, prius agenda penitentia est; ac sic deinde hoc salutiferum medicamentum suscipiendum. Qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit. Hoc enim est indignè accipere, si eo tempore quis accipiat, quo debet agere penitentiam.* Verba ista desumpta sunt ex Augustino epist. 54. aliàs 118. ad Januar.

S. Joannes Climacus gradu 15. communicare permittit statim atque ab hæresi quispian conver-

fus est, post penitentiam; sed non statim post penitentiam de peccato carnis.

703 Algerus l. 1. de Sacram. corp. & sang. Dom. c. 22. ante Communionem probandos docet diu-

turnis penitentiae operibus, continentiaque salu- tari, qui lapsi sunt in peccata carnis. Ad hoc quippe significandum, ad edendum Agnum lex de- dit in calceamentis cautelam, ne a vitis fallamur; in baculo disciplinam, qua perpetrata corrigamus; in lacrymis compunctionem, ut non solum inte- rius, sed & exterius penitentiam agamus; in se- sumatione desiderii ardorem, quo ad caelestia suspi- remus. Sed cur (inquit) accensis renibus absti- nentiam libidinis expressus indixit? Agnum Dei sine macula, qui Virginis est Filius, luxuriosus & incesti sumunt periculosus. Quia cum in Sacra- mento Christi, ei unius debeamus conformitate pas- sionis & munditia, nihil sic aduertatur passioni cruce- cis, ut voluptas, nihil sic munditia, ut scditas; nihil sic ejus unitate, ut fornicariae societatis uni- tas. Libido enim appetitu suo allicit & incendit; actu suo sedat & enervat; uis lubricas & illa- queat, adeo ut... difficilem aut nullam sui penita- entiam admittat; & nisi valida manu misericor- diae Dei subvertent fuerit, miserabili sine suo ama- toris suis sine fine perdat... Haec enim peccata: quod praeter ceteris vitii est naturae familiarior, eo ad ca- vendum difficilior... Et dum sensum insundit amorem suum, prope extirpat amorem castitum. Sed quia contra faciendum est ne pereamus... Difficilem, sed cooperante Deo non impossibilem pen- tentiam & continentiam ingrediamur vitam... An- gelicam in terris vitam amemus, quatenus casti- tatis munditia, corde & corpore Christi munditia conformes, & carnis maceratione conformes passio- ni ipsius, ne caelesti alimonia indigne resiciamur, simus, spe & conversione caeloses. Quia panis An- gelorum, non nisi Angelica uita est stipendium. Quod probat ex Apostolica ista sententia: Probet se homo, & sic de pane illo edat, &c. quia revera sollicitudine debet pendere, cujus sit actionis, vel saltem intentionis, qui tanta uult fieri particeps Communioni.

704 S. Anselmus orat. 25. noviss. Edit. Rom. Si peccata Sacerdotis sunt criminalia, utilius est ei ab immolatione sacrificii humiliter abstinere, quam per praesumptionem immolando, majorem damnationem acquirere, donec inchoata vel peracta penitentia possit ad altaris servitium securus accedere.

Idem S. Anselmus, vel quisquis est Author ce- lebris Commentarii, ipsi attributi in Epistolas Pau- li, explicans caput 11. 1. ad Cor. tria dicit. Pri- mum est: Indigne manducat & bibit, qui non prius per penitentiam purgatus, ad Sacramentum accedit. Secundum: Indigne manducat, qui sine debita reverentia sacram. Eucharistiam percipit. Tertium: Indigne manducat & bibit, qui aliquod grave peccatum... commisit... nisi confessus fue- rit illud, & per penitentiam deleverit.

705 S. Bernardus serm. de S. Magdalena post D. Basilium homil. 28. de poenit. observat, quod San- cta illa statim atque audivit: dimissa sunt ei pec- cata multa. Item: remittuntur tibi peccata, non involavit in caput, neque attigit manum, sed manit ad pedes, lacrymis suis eos irrigans, ca- pillis extergens, unguento ungens: quia inter- stis morositas inter pedes debet esse & caput: quia profecto difficilissimum est presumptuosus saltus est, a vestigiis ad verticem Domini transvolare. Neque enim eadem que unxit pedes, unxit & caput: cum illa meretrix nihil horum fecisse legatur, secundum illud: "Verte impios, & non erunt." Unxit ergo Maria sanctum Domini verticem, profecto jam electa, jam familiaris effecta, longeque a peccatis illius ubi voluta vestigiis, quam infelix septena- rius confundebat. Praemiserat autem Mellissus

Doctor discrimen inter unguentum illud prius & posterius, quod istud illo sublimius esset. Primum namque, quod pedibus Salvatoris infudit, est unguentum penitentiae, sive sacrificium Deo spi- ritus contribulatum. Secundum, quod super caput recumbentis effudit, primo longe pretiosius est; sacrificium utique laudis, seu gratiarum actionis, quo Eucharistia designatur, quae Sacramentum est gratiarum actionis. Interstitium vero morositatem inter istud & illud unguentum Bernardus affirmat esse debere: quia non statim post nudam pecca- torum gravium Confessionem contritionemque peccator satis paratus est ad Eucharistiam perci- piendam; sed ad hoc per morum correctionem, & dignos penitentiae fructus, Salvatori esse de- bet familiaris effectus. Neque enim nudus gratiae status, post violatam gravibus peccatis Baptismi innocentiam, ad id sufficit; sed virtutum requi- ritur apparatus, & comparata per dignos peni- tentiae fructus vitae sanctimonia, qua penitens Christo conformis & jam familiaris fit effectus, prout Sanctorum testimonia in superioribus pro- lata satis probant.

S. Thomas in 4. dist. 9. q. 1. a. 4. quaest. 2. ad 2. Non esset consulendum alicui, quod statim post peccatum mortale, etiam contritus & confessus, ad Eucharistiam accederet; sed deberet, nisi magna necessitas urgeret, per aliquod tempus propter reve- rentiam abstinere. Siquidem Confessio purgat maculam mentis; non autem immunditiam corporalem, & hebetudinem, quae contingit in mente, ex depressione ejus ad carnem. Ubi cum S. Doctor solum excipiat casum argenti necessitatis, utaturque verbo deberet, periculum est (inquit) Do- ctor Steyartius in suis Annotationibus ad Wig- gers, ad q. an etiam alia peccata, quam carnis, impediunt sacram. Communionem? eum de obli- gatione quadam nisi, est forsassis non tam gravi. Et ideo, more suo, minus loquitur, dicitque non consulendum. Eandem reverentiam nobis inculcat Ecclesia in lectionibus secundi Nocturni dedicati- nis Ecclesiae, ut videamus non solum hunc esse spi- ritum Ecclesiae primitivae, sed etiam hodiernae.

Joannes Taulerus (serm. 2. Domin. vii. post Trin- itat. Cum lacrymis agrestibus manna hoc calicem sumendum est, quae quia amarae sunt, amarum Pas- sionis Christi compassionem significat, ita ut, ad honorem ipsius, ipse quoque (satis post gravia crimi- na) vitam rigidam & penitentialem assumat, &c.

Venerabilis Ludovicus Granatensis in Memo- riali tr. 5. c. 5. Maxime corrigendi sunt Christiani, qui cum vitam omnibus criminalibus inquinatissimam egerint, evoluta anno consentitur, & vix mille criminum abominationumque genera apud Sacerdo- tem evomere desierunt, cum sese ad caelestem men- sam proripiunt, & manducant Panem Angelorum, ad cujus dignam perceptionem vel ipsa Angelorum puritas exigeretur, si ad illam homines pervenire possent.

Synodus Bituricensis anni 1584. tit. 22. c. 5. Ne- mo sine contritione, Confessione & satisfactoris ope- ribus dignè promittitur ad Eucharistiam sumendam accedat.

Eidem denique assertioni nostrae subscribit Marianus Victorius, Episcopus Amerinus, in suo de poenit. lib. adversus nuperas hereses scripto. Si- cut & viginti novem Archiepiscopi & Episcopi, qui librum de frequenti Communione approbarunt. Quos inter, Episcopus Briocensis, Anobis (inquit) Joannus Precursoris insitit, adveniens Agno, peccata mundi tollenti, vias penitentiae parat, & demon- strat. Docet cum Apostolo probare nosmetipsos, priusquam sacris epulis accubamus, atque ut Christi corpus dignè accipiamur, si prioris baptismatis inno- centiam amissimus, novam posteriori lacrymarum

ac vere penitentia beatissime comparandam. Episcopus Lascariensis: Non edebatur olim Agnus Paschalis sine amaris oleribus. Equum est parificandis animis quam maxime operam dent, qui huius Sacramenti participes fieri cupiunt, eius comparatione impari sunt Angeli. Episcopus Tarbenis: Nunquam pro merito liber hic probabitur, dum mira portenta refellit, a novis quibusdam animarum Rectoribus excogitata, qui quosvis promiscue, quamlibet criminibus oneratos, dimisso modo prius, ea confessi, et resuscitandi voluntatem, quam frequentissima eorumdem peccatorum vicissitudo confusum inaneque gloriatur, professi fuerint, ad divinam mensam ignavissima quadam temeritate propebant. Recte ergo movet, longiore moram interponendam, ut certiora firmioraque emendate vitæ argumenta capiamus, et aliquamdiu in solitudine, scilicet ac suspensis instantibus, priusquam caelesti manna satiemur. Non mediocriter gavisus sum, cum ab universo Provincia nostræ Cæta (undecim Episcoporum) doctrinam hanc saluberrimam unâ voce probatam vidi. Guido de Seve, laudatissimus Episcopus Arelatensis, in Mandato suo de 5. Augusti 1695. regulâ 10. Quis primis seculis labebantur in peccata gravia, aliquando ad annos decem, aliquando etiam ad viginti à Communione sejungebantur. Et hodie quidem Ecclesia usum illum non servat, nec ad eum servandum Confessorius suos adstringit; sed ut minus improbandum non est, nec habendum tanquam spiritui illius adversum, quod aliquando per Quadragesimam, aut etiam amplius à Communione separantur, qui ad eam non videntur dispositi, quique olim ob crimina, quorum rei sunt, separati ab ea fuissent ad annos septem, decem, et viginti.

Enimvero id modernæ quoque Ecclesiæ spiritui conforme esse, præter dicta num. 702. & 704. S. Thomas indicat opus de Sacram. alt. c. 16. dicens, idem statutos fuisse, ante Pascha, quadragesima dies penitentiae, ut in peractis in jejuniis, et orationibus, et continentia, et bonis operibus, tunc possit communicare penitentes cum aliis bonis Christianis. Hinc super illud 1. Cor. 11. "Si nosmetipsos ipso dijudicemus, &c." dicit Augustinus: ab ipsamet mente penitentis talis sententia proferatur, ut se indignum iudicet participatione corporis et sanguinis Domini, ut ad tempus per Ecclesiasticam disciplinam à Sacramento caelestis panis separatur.

Idipsum quoque propinquius ad tempora nostra Tridentinum indicat scilicet 14. c. 5. dum laudat, & merito retinendam cicit morem, qui jam in universa Ecclesia cum ingenti animarum fidei fructu observatur... confitendi sacro illo maxime acceptabili tempore Quadragesimæ. Quæ verba S. Carolus Borromeus de primis Quadragesimæ diebus, non de ultimis intellexit, dum in primo suo Concilio Mediolanensi tit. de pertin. ad Sacram. Pœnit. moneri voluit à Parochis fideles, ne Confessionem ad hebdomadam sanctam differrent. Et in Act. Eccles. Mediol. tit. de Sacram. Pœnit. Parochus (inquit) ante Quadragesimam moneat fideles, qui Confessionis frequentem usum non habent... ne eam differant in postremis Quadragesimæ dies. Similiter Concilium Cameracense sub Maximiliano de Bergis: Admoneri omnes volumus, ut à principio Quadragesimæ se ad peccatorum Confessionem præparent, ac dignis penitentia operibus vacent. Ita etiam Concilium Bituricense anni 1581. tit. 21. can. 10. Quibus concinens Bellarminus in notis ad Decreta Tridentini: Non in fine, inquit, Quadragesimæ confitendum est, ut abusus irrepisset, sed in initio huius temporis, ut olim rectè confitendum fuerat. Ob finem utique n. 706. à S. Thoma enarratum.

Propterea assertioni nostræ, præter hæcenus laudatos, suffragantur Emericus de Bonis tr. de Sa-

eram. alt. Merbesius Sum. Christ. to. 2. differt. 3. 9. 3. & 15. Maldonatus apud ipsum. Contention. to. 8. differt. 4. c. 2. Reg. 2. Natalis Alexander Theol. Dogm. & Mor. to. 3. c. 5. a. 4. Reg. 6. Paulus Segnerus hom. Christ. p. 3. discursu 8. Iveninus de Sacram. differt. 4. q. 8. c. 1. a. 1. §. 2.

Suffragatur & ratio multiplex (præterquam enim quod ad id præfigurandum Deus in veteri Testamento voluit Agnū Paschalem sine lactu- cis agreffibus, seu amaris oleribus non manducari; Joannes quoque Baptista prædicavit penitentiam, ut pararet viam Domini, sive Judæos disponeret ad recipiendum Christum) reverentia tanto Sacramento debita (ut supra dixi ex doctrina Sanctorum) virtutum requirit apparatus, sanctimoniamque per dignos penitentia fructus comparatam. Neque enim subditus, statim atque de rebellionis crimine veniam à Rege misericorditer impetravit, dignus est, qui cum familiaribus Regis ad mensam Regis accumbat. Nec statim atque peccator à gravioris criminis sebre liberatus est, continuo idoneus efficitur, qui divinis Sal- vatoris carne vescatur, nisi expurgata superflite humorum corruptione validior efficiatur. Quia, ut Ambrosius 1. 6. in Luc. c. 9. ait, multitudinem illam, quæ inter desertam quærebatur Christum, quinque panibus Salvator auit, non carne sua; quia validiori illi cibo par nondum fuit: Dominus pro uniuscujusque vitiis impartire nobis alimenta dignatur: ne aut infirmum validior cibis opprimat, aut validum exilia alimenta non satient. Qui enim infirmus est, olus manducet; hoc est cibo infirmitati suæ congruente alatur.

Sed & nonnullis peccatoribus, maxime consuetudinariis, & frequenter relapsis, penitentia opera preparatoria, ante sacram Communionem necessaria sunt, eadem ob rationes, ob quas olim SS. Patres illa requisierunt, etiam ante absolutionem. 1. quia (experientia teste) ordinariè vix possibile est, ut sine illis debitum concipiant de peccatis gravioribus dolorem. 2. ut ab iis se expediant, & à vita pervertita transeant ad verè christianam, baptismaliumque spon- sionum implerionem. 3. ut ad Deum verè, plene atque ex toto corde convertantur, seque taliter convertos Sacerdotibus probent, uti pluribus demonstrabimus libro sequenti. His adde quod peccata, saltem carnis, obscœnis speciebus obnubent atque offuscant & conspurcant animum, in coque causent hebetudinem impediendam animi puritatem, ac devotionem necessariam ad hoc Sacramentum ritè suscipiendum. Sunt quidem Confessarii hodie multi, qui, ad ista parum attendentes, quoslibet promiscue à Confessionali ad sacram mensam sine scrupulo mittunt. Sed nescio an coram tremendo Iudice non reprobantur, tanquam dispensatores infideles, qui Sacramenta inconscienter exposuerunt profanationi impiorum.

CAPUT LV.

Nullus post cibum vel potum, quamlibet minimum, licet sacram Eucharistiam sumis, nisi in casibus ab Ecclesia vel a jure admissis.

Id enim Ecclesiastica lege vetitum est, in reverentiam tanti Sacramenti, prout constat ex Concilio Cartaginensi III. c. 29. Toletano VII. can. 2. Constantiensi sess. 13. & antiquissima Ecclesiæ consuetudine, de qua testis est Augustinus epist. 118. ad Januarium: Liquidò apparet, quando primam acceperunt Discipuli corpus et sanguinem Domini, non eos accepisse jejunos. Numquid tamen propterea calumniandum est universa Eccle-